

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 395/2026-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Drobnou, LL.M., PhD., Kozia 29, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 27Pc/67/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. júna 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ navrhuje uloženie príkazu mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznať mu finančné zadost'učinenie 3 500 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že 17. decembra 2024 bola bývalou manželkou sťažovateľa podaná žaloba o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela. Vo veci bolo nariadených celkovo 6 pojednávaní (23. apríla 2025, 26. júna 2025, 3. septembra 2025, 10. novembra 2025 a 16. marca 2026), pričom na poslednom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 20. mája 2026, bol vyhlásený rozsudok, ktorý však do dňa podania ústavnej sťažnosti (16. jún 2026) nebol doručený.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ namieťa existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní.
4. Sťažovateľ s odkazom na povinnosť sporovej strany tvrdiť a preukázať svoje tvrdenia argumentuje, že mestský súd žalobkyňu nevyzval na preukázanie jej príjmových a majetkových pomerov. Na druhej strane sťažovateľ bol zaťažovaný rozsiahlymi dôkaznými povinnosťami. Tento selektívny procesný postup je v priamom rozpore s princípom rovnosti účastníkov konania.
5. Okrem toho bol sťažovateľ zaťažený povinnosťou preukazovať majetkové pomery tretej osoby, ktorá nie je stranou v konaní. K ďalšiemu procesnému pochybeniu došlo zo strany zákonnej sudkyne, ktorá prezentovala na pojednávaní 16. marca 2026 predbežný právny názor, a to uvedením rozsahu výživného, nešlo však o prvé pojednávanie a dokazovanie v danej veci ešte nebolo ukončené.
6. Postup mestského súdu podľa sťažovateľa nie je v súlade so zásadami spravodlivého procesu a kontradiktórnosti konania.
7. Konanie samotné má pre sťažovateľa význam aj s ohľadom na skutočnosť, že ide o jeho financie, ako aj disponovanie s nimi.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka existencie zbytočných prietáhov v konaní o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, v ktorom sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení žalovaného.
9. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).
10. Z relevantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý je potrebné vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.
11. Ústavný súd rovnako stabilne judikuje, že čas na konanie bez zbytočných prietáhov nemožno presne vyjadriť. Presne časovo ohraničená nie je ani primeranosť lehoty, počas ktorej by mala byť tá-ktorá vec prerokovaná a najmä rozhodnutá (I. ÚS 92/97, I. ÚS 61/98).
12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá (právna a faktická zložitosť veci, správanie sporovej strany a postup samotného súdu).
13. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, napadnuté konanie sa týka úpravy vyživovacej povinnosti, t. j. ide o prednostnú vec, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu. Ústavný súd konštatuje, že inštitút výživného v konkrétnych

okolnostiach veci je určený na zabezpečenie približne rovnakých materiálnych podmienok oboch bývalých manželov, a preto je dôležité v tomto konaní postupovať promptne (I. ÚS 624/2016).

14. Tento typ konania tvorí štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov, a preto z právneho hľadiska napadnuté konanie nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti (m. m. III. ÚS 335/2021). Vec sťažovateľa sa nejaví ani fakticky zložitá.

15. Zo zistení ústavného súdu nevyplýva, že by sťažovateľ svojím správaním prispel k predĺženiu napadnutého konania.

16. Z pohľadu postupu samotného mestského súdu ústavný súd konštatuje, že z prehľadu procesných úkonov vykonaných vo veci vyplýva, že po podaní žaloby v decembri 2024 mestský súd postupoval v zásade plynulo, keď vo veci uskutočnil prvé pojednávanie v apríli 2025. Frekvencia v nariadovaní pojednávaní (celkovo bolo nariadených šesť pojednávaní) síce odôvodňuje záver o nie úplne optimálnom postupe mestského súdu pri prejednaní veci, no skutočnosť, že vo veci samej došlo k vydaniu meritórneho rozhodnutia (ako to uvádza samotný sťažovateľ) na pojednávaní v máji 2026, t. j. po uplynutí jedného roka a šiestich mesiacov, vedie ústavný súd ku konštatovaniu, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní nedošlo k neefektívnemu postupu takej intenzity, ktorá by dovoľovala prijať záver o porušení označených práv sťažovateľa (k tomu pozri závery ústavného súdu v obdobnej veci výživného na rozvedeného manžela sp. zn. IV. ÚS 346/2025, v ktorej ústavný súd nevyhodnotil celkovú dobu konania bez akéhokoľvek nariadenia pojednávania jeden a pol roka za rozpornú s právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov).

17. Ústavný súd v konkrétnostiach poukazuje aj na nedôvodnosť argumentácie sťažovateľa (body 4 a 5 tohto uznesenia), ktorá atakuje procesný postup mestského súdu, nie však s ohľadom na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ale v kontexte porušenia práv na spravodlivé súdne konanie (porušenie princípu rovnosti a kontradiktórnosti). Predmetom konania vo veci zbytočných prietáhov je posúdenie postupu všeobecného súdu z pohľadu prípadného neefektívneho a nesústredeného postupu, nie však prejudikovanie prípadného zásahu do práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, čoho sa vo svojej podstate sťažovateľ domáha poukázaním na porušenie princípu rovnosti a kontradiktórnosti. Rozhodovanie o týchto súčastiach práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie je navyše zo strany ústavného súdu v konaní pred mestským súdom neprípustné, a to s poukazom na princíp subsidiarity, ktorým sa riadi konanie pred ústavným súdom. Uvedené námietky totiž môžu byť zo strany sťažovateľa vznesené v odvolacom, prípadne dovolacom konaní.

18. Pokiaľ sťažovateľ osobitne v kontexte zbytočných prietáhov namieta aj nedoručenie rozsudku, ktorý bol vyhlásený v jeho veci 20. mája 2026, ústavný súd akcentuje, že právo strán sporu na konanie bez zbytočných prietáhov je prítomné v celom priebehu konania od začatia až po jeho právoplatné skončenie, a preto je súčasťou tohto práva aj písomné vyhotovenie rozsudku a jeho expedovanie adresátom v primeranej lehote (porov. ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 823.).

19. Jednou z normatívne vymedzených lehôt v Civilnom sporovom poriadku (ďalej len „CSP“) je lehota na vyhotovenie a odoslanie rozsudku v trvaní 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia (§ 223 ods. 3

CSP). Ide však o inštruktívnu (poriadkovú) lehotu určenú na vykonanie úkonu súdu. Lehota na vyhotovenie rozhodnutia slúži na zabezpečenie efektívneho a plynulého konania bez prietáhov, jej nedodržanie však automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva (m. m. I. ÚS 63/00, IV. ÚS 111/05, I. ÚS 439/2022, IV. ÚS 100/2020).

20. Sťažovateľ navyše argumentuje, že rozsudok mu nebol doručený do času podania ústavnej sťažnosti (16. jún 2026), pritom k jeho vyhláseniu došlo na pojednávaní 20. mája 2026, t. j. ku dňu podania ústavnej sťažnosti zatiaľ neuplynula zákonom stanovená lehota na vyhotovenie a odoslanie rozsudku.

21. Okrem toho, ak by aj došlo k uplynutiu tejto lehoty, vzhľadom na už uvedené nie je samotná skutočnosť nedodržania lehoty dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv.

22. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti preukazujúce síce nie optimálny, ale plynulý postup mestského súdu vedúci k vydaniu meritórneho rozhodnutia po uplynutí jedného roka a šiestich mesiacov od podania žaloby, zohľadňujúc nedôvodnosť argumentácie k porušeniu lehoty na vyhotovenie a odoslanie rozsudku, ústavný súd dospel k záveru o tom, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo viedlo ústavný súd k odmietnutiu ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

23. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľ v tejto veci v prípade, ak v nej postupom mestského súdu bude dochádzať k zbytočným prietahom, predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

24. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu